

Tökéletes város,

Részlet az Elsodort idő című regényből

tökéletes test

Hákim, a híres ezermester úgy vélte, hogy az északiak a makacsságuk miatt képtelenek igazi nagyvárosokat alapítani. Tízezres, százezres vagy milliós emberi lakóhelyeket, ahol a lények egymásba gabalyodva megsokszorozhatnák életerejüket.

Ahol a folyók telente befagynak, ott az emberek hitvány kalyibákban, apró városkákban, magányos kőrakásokban húzzák meg magukat. És nevetni való büszkeséggel városnak nevezik a templomaik köré felhúzott rossz sárkunyhókat, szamáristállókat. Mintha még az időjárás is büntetné őket az önfejűségükért: míg az északi völgyeket hónapokig fogságban tartja a köd, a hó és a csüggedtség, addig a gazdag Dél városai az év minden hónapjában boldogan növekednek.

Ám minden igazi nagyvárosnak megvan a maga ritmusa, gondolta Hákim, a nagyvezér hajdani tanácsadója, aki a nagy hadjáratok elmúltával Cádizban lelt menedékre.

Mintha a nagyvárosok irdatlan rovarkolóniák volnának, amiket csak a saját törvényeik szerint lehet megérteni. Persze az emberek – ellentétben a rovarokkal – nem szagok, hanem hangok alapján tájékozódnak.

Talán valami sajátos ritmus vagy dongás tart mozgásban minden metropoliszt.

Cádizban a hajnal is a hangokkal kezdődik.

Még el sem szunnyad a függőkertek mélyén az éjszakai lárma, az áthatolhatatlan sötétségben már új zajok támadnak.

Félénk trappolás, mocorgás, nyüszítés, dobogás, horkantás.

Mintha nem rabszolgák, hanem állatok ébresztgetnék a cádizi hajnalt. Fel sem ébred a nap, de az öszvérek már prüszkölve vonszolják a piacra a salátát, a hagymát, a tojást, a hajcsárok pedig csak álmos kísértet módjára imbolyognak utánuk. Alszik a műezzin, de a fújtatások, horkantások egyetlen zszibongássá egyesülnek, és a levegő megtelik friss hangokkal – és nemcsak hangokkal, hanem a hajnalban szedett zöldség illatával, a bárányok, tyúkrok kipárolgásával, melyek szép lassan beszüremkednek a cádiziak álmába.

Ám ez a sokféle nesz még nem kavarja föl a cádizi utcákat, de eltelik néhány perc, és a lassú dongás megreszketteti a piacot körülvevő házakat, mint a dagály, amit előbb érzünk a szívünkkel, és csak ezután halljuk a morajlását. Most már a műezzin éneke is értelmet ad a tétován áradó dongásnak. Felbátorodnak a piac hangjai, élesebb lesz a tyúkok kárálása, a kosarat lóbáló cselédek dobogása, az árusok rikoltozása, hogy aztán a lassan dagadó láрма felébressze a kikötőben horgonyzó hajókat.

Mire várjunk? Reggel van, mondják a háziasszonyok.

Néhány perc, és lihegő teherhordók indulnak a hajók felé hatalmas ládákkal – talán ugyanazokkal, amelyeket már számtalanszor körbehurcoltak a föld körül, hogy néhány hónap múlva szitkozódva visszavonszolják egy itteni kereskedő házába.

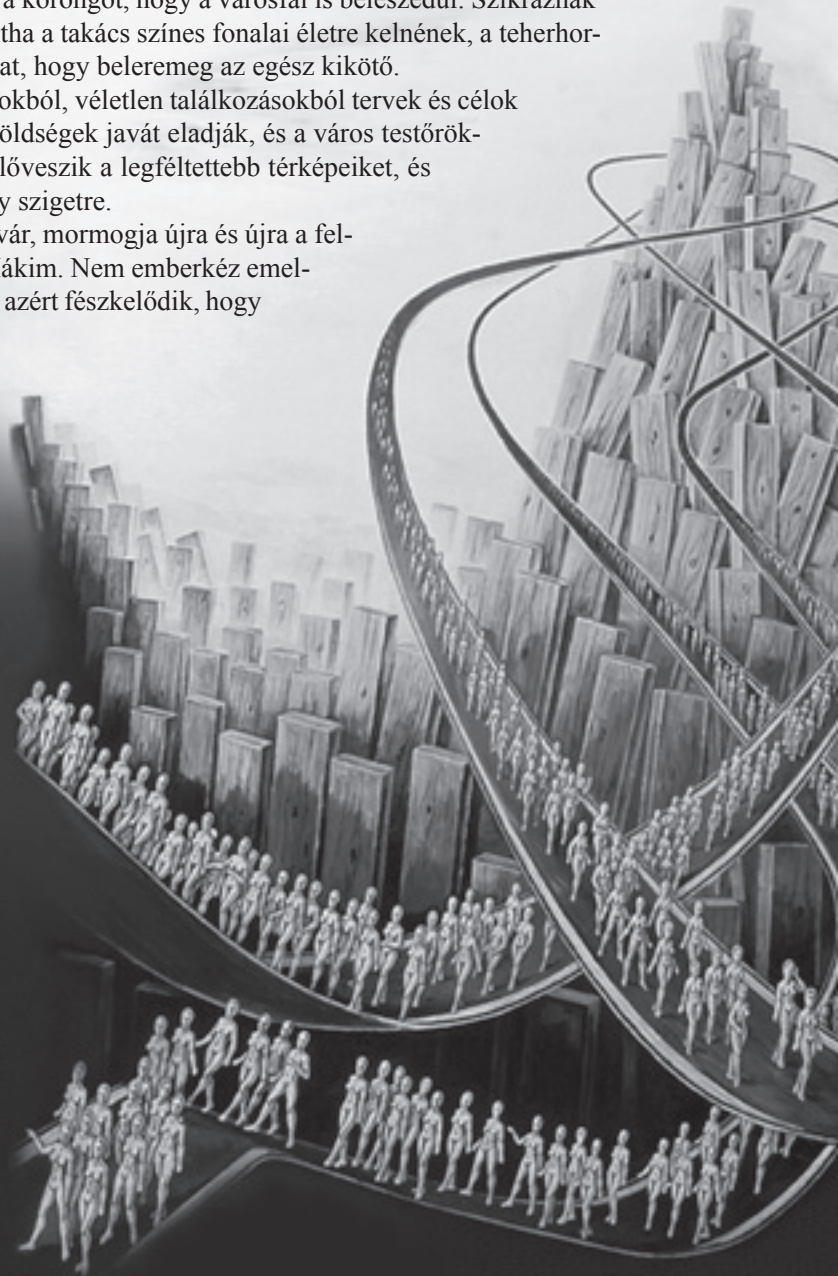
Egy város, amit zsibongó testek tartanak mozgásban, gondolta Hákim.

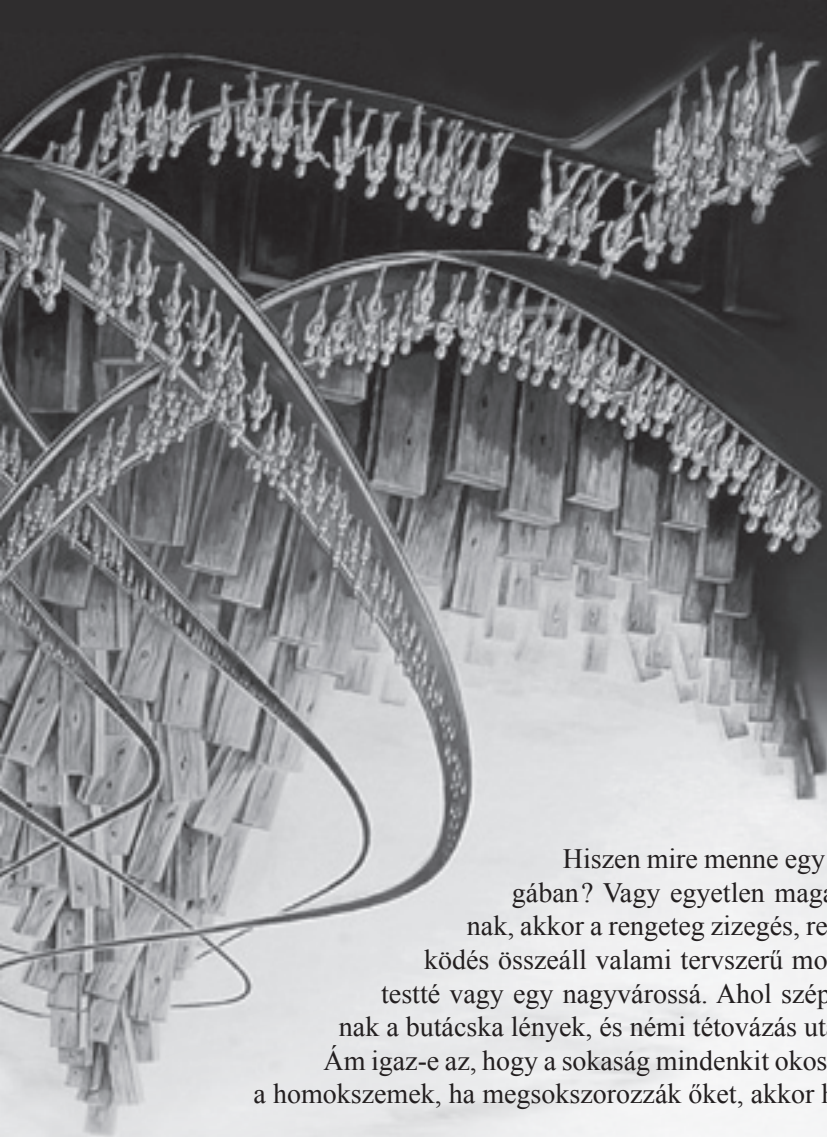
És talán tetőzni sincs ideje a dagálynak, mikor már izzanak a kikötő fölötti házak, pedig még nem a napsugarak, hanem az ütemes zsongás forrósítja föl az utcákat: *hallottad-hogy-mennyiért, hallottad-hogy-visszajött? hallottad-hogy-hallotta...?* Mindenki hall valamit, mindenki tud valamit, mindenki tudja, sőt mindenki mindenkinél jobban tudja. Asszonyok nevetgélnek, gyerekek rohanganak, kereskedők rikoltoznak, a suhancok pedig már annyian vannak, hogy azt hiszed, minden utcasarkon ugyanazt a vigyorgó arcot látod tízezerszeresen megsokszorozva.

Hát nem ugyanaz a bárány béget-e mindenhol, nem minden cádizi ház előtt ugyanaz a szamár toporzékol? A kovács mintha átvetné a pörölyét a zsibongáson keresztül, a fazekas pedig úgy pörgeti a korongot, hogy a városfal is beleszédül. Szikráznak a színek, áradnak a fények, mintha a takács színes fonalai életre kelnének, a teherhordók pedig úgy lökdösik a ládákat, hogy beleremeg az egész kikötő.

Aztán az ide-oda szaladgálásokból, véletlen találkozásokból tervek és célok lesznek: a fazekas elkészül, a zöldségek javát eladják, és a város testőrökkel őrzött házaiban a hajósok előveszik a legféltebb térképeiket, és a kereskedők előtt ráböknek egy szigetre.

Mint valami irdatlan hangyavár, mormogja újra és újra a fellegvár csúcsáról bámészkodó Hákim. Nem emberkéz emelte város, hanem eleven test, ami azért fészkelődik, hogy legyőzhessen más testeket.

Hiszen mire menne egy ostoba méh vagy hangya egymágában? Vagy egyetlen magányos ember? De ha sokan vannak, akkor a rengeteg zizegés, reszketés, lótás-futás, céltalan ügyködés összeáll valami tervszerű mozgássá. Egyetlen legyőzhetetlen testté vagy egy nagyvárossá. Ahol szépen, okosan egymásba gabalyodnak a butácska lények, és némi tétovázás után örömmel együttműködnek.

Ám igaz-e az, hogy a sokaság mindenkit okossá tesz? Hogy a vízcseppek vagy a homokszemek, ha megsokszorozzák őket, akkor hadsereg módjára cselekszenek?

Hákim, a hajdani katonai tanácsadó Allah ezermesterének vallotta magát. A Mindenható dicséretére kísérletezett rovarokkal, gépekkel, valóságos vagy elképzelt városokkal, az emberi és állati cselekvés mozgatórugóival. Ám mióta megtört a hódítás lendülete, a nagyvezér katonai tanácsadójából magányosan ábrándozó filozófus lett.

De *miért* tört meg ez a lendület? Ki az, aki előre látja, hogy késni fog a tavaszi eső, hogy felbukkan egy titokzatos üstökös az Atlasz-hegység fölött, hogy Muszram sejk hadakat vezényel Egyiptomba?

Hogy megállítják északon az Omajjád hadakat?

Talán itt trónol a Mindenható egy sürgő-forgó város közepén, és jó tanító módjára bólogat, mikor a rengeteg ember – és velük az öszvérek, a kövek, a lepkék, a szünnyogok, a tehenek – a kívánt módon alakítják a dolgokat?

Hákim nem hitte. Hiszen épp az összekapcsolódások varázslatosan sokféle módjában, és nem a gögös fölényben mutatkozik meg a magasabb értelem.

De ki az, aki leírja és számon tartja ezeket a varázslatos egymásba kapcsolódásokat? Ami jóval bonyolultabb és varázslatosabb, mint egy hangyavár vagy méhkas élete, hiszen az emberek a méheknél is jobban különböznek.

Ebben a pillanatban vajon hányan töprengenek azon, hogy *belül* vagy *kívül* lakozik-e az Isten?

Immár kibírhatatlan erővel tűzött a nap, úgyhogy Hákim elfordította a fejét a nyüzsgő belvárostól, és egy lefátyolozott, de rongyos asszonyt figyelt, aki a karján csecsemővel a városkapu felé igyekezett.

Az ilyen koldustarisznyával bóklászó egyedeknek Hákim nem adott túl sok évet, még hónapokat vagy heteket sem. Az *efféle* néhány napig turkál a város szemetében, száraz kenyérért óbégat a mecset előtt, miközben az okosok találgathatják, hogy mi-
ben pusztul el: az erőszakba, a székelyben vagy valami alattomos betegségbe.

Hogy találnak ide a legmesszibb falvakból is ezek a szerencsétlenek? Árvák, meg-
erőszakolt gyereklányok, özvegyek? Mi az az erő, ami hegyeken, vízmosásokon, pusztaságokon keresztül a városokba vonzza őket? Hiszen nemcsak a madarak vagy a ro-
varok tájékozódása csodálatos, hanem az úttalan utakon bóklászó embereké is. Akkor is, ha szép csendesen a haláluk felé menetelnek.

Az ember természetesen esendő egy madárrajhoz vagy akár csak a tengereket át-
szelő magányos sirályhoz képest. A cádizi tengerészek olyan madarakról is mesélnek, akik a nyílt tenger fölött pihennek, és csak azért térnek vissza a szárazföldre, hogy a fi-
ókáknak életet adjanak. Ilyen csodálatos madarat – amely már nem is hasonlít a ker-
tekben trillázó, szánalmas apróságokra – meghalni sem láthat senki emberfia.

Ám honnan tudhatná egy ennyire hatalmas madár, hogy *mit* kell látnia?

Egy olyan madár, amelynek az sem kerülne fáradságába, hogy a jelent a jövőtől el-
választó falon átlibbenjen?

De hol vannak most a legeslegfontosabb, a legelevenebb városok és uralkodók?

A műhelyek, ahol szorgos kezek a Próféta fegyvereit kovácsolják?

Hogy hol található, arra egyetlen, a könyvtára mélyén tespedő tudós sem felelhet.
Mert a történelem *könyvét* nem betűk, nem ósdi tapasztalatok, hanem ide-oda mozgó
élőlények formálják. Egyes-egyedül ők jelentik Allah akaratát.

Hákim biztos volt benne, hogy Sába királynője nem aranyat és drágaköveket ho-
zott ajándékol Salamon királynak, hanem *híreket*. Tudósítást a hadseregek mozgásá-
ról, az őserdők mélyén szervezkedő törzsekről, a sivatagban szertefutó karavánutak-
ról. S hogy Salamon, ez a hírhedten tunya és kéjsóvár király ennyi kincessel sem tu-
dott mit kezdeni, az egyes-egyedül a zsidóság tragédiája.

A muszlimoknak szerencséje vannak a hódításért mindenre kész uralkodóik. És
lesznek majd bölcs kalifáik is, akik nemcsak az emberek élete és vagyona fölött ren-
delkeznek, hanem megtervezik a születésüket és asszonyaik minden percét is. Akik
egy tökéletes városban nevelik a jövő katonáit.

De ez még nem elég, szükség van ragyogó királynőkre is, akik *tudnak* és *látnak*, akik
a vágytól remegve önként jönnek el Hispániába, hogy beszámoljanak arról, ő, Hákim
milyen irányba indítsa el a gyilkos angyalokat – a halhatatlanná tett, mindent látó és
mindent számon tartó, csakis az ő parancsaira váró madarakat. Akik a mindenséget
a hadseregek előtt veszik birtokba.

És előre megsejtik, hogy ki lesz a történelem ura. ■ ■ ■